

rede den paa denne Maade, og Tilsynet med den private Virksomhed, som man understøtter, ikke kan føres, ligesom der endnu er andre Vanskeligheder, der for Diebliffet stille sig veien. Vi maae troer jeg, give en lille Smule Tid med enkelte Ting, som skulle slutte sig til hele Skolesagen, og jeg troer, at man vil komme til den Overbeviisning, at ligesom man ved de mindre, de almindelige Almueskoler, holder sig til de mindre Communer, saaledes vil man ikke kunne udrette Noget ved saadanne Skoler, der, naar de skulle virke Noget, og nogenlunde dække Omkostningerne, maae beregnes paa en større Kreds, uden ved at holde sig til de større Communer og søge deres Medhjælp; da anseer jeg det for rigtigt, at komme Communerne tilhjælp saaledes, at Deelagtigheden hos en Egns Beboere i Omkostningerne bliver den Maalestof, hvorefter den derværende Anstalt finder Understøttelse af Staten. Som Sagen nu staaer, kunde man gjerne, om man vilde, uden stor Fare, give Ministeren en Bemyndigelse til at anvende indtil 3000 Rbd., istedetfor 2000 Rbd.; Summen er jo ikke stor, og det er ikke engang sagt, at den vil blive anvendt; men jeg kan dog, i Genhold til mit Anførte, ikke andet end fraraade, at gjøre denne Forandring nu ved 3die Behandling, idet der derhos tillige synes at ligge Noget i Forslaget, som efter min Formening ikke er rigtigt, det nemlig, at man derved vil sætte ikke blot Ministeren i Forlegenhed, men maaskee aftenkomme Skade for Andre. Ministeren vilde troe, at han maatte paa enhver Maade søge at faae, idetmindste den største Deel af Pengene anvendte, idet man maaskee ellers vilde antage, at det skortede ham paa Iver for Sagen. Han kunde altsaa hindres i at anvende den bestidige Strængighed, han burde, naar man saaledes udtrykkelig ved 3die Behandling voterer en større Sum, end han hidtil har kunnet anvende, og dernæst vil en Følge heraf blive, at der vil blive forlangt og givet — det er ganske vist, — enbeel Understøttelse til Foretagender, som man, naar man kommer til at tage hele Skolesagen for, ikke længere vil understøtte. Herved vil man tillige bringe Folk i Forlegenhed, der oprette Instituter, og som grunde Foretagender, der

ere af megen Bigtighed for dem i oekonomisk Henseende, paa en saadan Understøttelse. Man vil saaledes fremkalde Forvillinger og give Udgifter, som man siden ikke vil kunne opfylde, og derfor troer jeg, at man ikke skal votere denne Post med et højere Beløb end det, der var forlangt, og som efter min Formening er mere end tilstrækkeligt til at imødekomme de hidtil fremkomne Andragender nogenlunde rigeligt. Jeg synes, at den ærede Folkethingsmand, der først talte for denne Sag, omtalte Foretagender i hans Egn, men jeg erindrer nu ikke i det Enkelte, hvad der er foretaget i disse Sager, og jeg kan altsaa ikke sige, om disse Foretagender ere komne til min Kundskab; men jeg er i hvert Fald ganske vis paa, at med Hensyn til Tiden, inden hvilken de Vedkommende havde at melde sig, er der ikke lagt dem mindste Hindring i Veien; men naturligvis har man, naar der skulde udgives offentlige og ved Lov bestemte Midler, forlangt visse Vidnesbyrd for, at hvad der fortaltes i Andragenderne ogsaa i Virkeligheden forholdt sig, som der var anført. Jeg fraraader saaledes at gaae ind paa Forslaget.

B. Scholer: Med Hensyn til det, den ærede Rigsdagemand, der sidst satte sig, yttrede, skal jeg tillade mig at bemærke, at jeg paa ingen Maade har lagt den høitærede fratraadte Cultusminister til Last, at han har sat Terminen for Indgivelse af Andragender til Udgangen af Juni Maaned, men jeg bemærkede blot, at derved være Mange bleyne forhindrede fra at komme med Andragender, idet de meente, at naar de ikke kom inden den bestemte Frist, vilde det ikke nytte, og man veed jo, at det i den Tid, da Landboerne især have deres Markarbejder at passe, er vanskeligt for dem at samles og komme overeens om saadanne Foretagender, og derfor er det først i denne Vinter, at Sagen er begyndt at komme i Røre omkring i Landet. Det har ikke i flerneste Maade været min Tanke, at lægge den høitærede astraadte Minister det Mindste til Last i denne Henseende. Jeg mener endogsaa, at han med stor Velvillighed er kommen Andragerne imøde ved at gaae ind paa Bevillinger til disse meget usuldfomne Anstalter, der ere begyndte. Med Hensyn til at den nuværende